

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **Ing. P. G.,** proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 5. 2010, č. j. 5 A 73/2010 - 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného usnesení městského soudu, jímž mu nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků a byla zamítnuta jeho žádost o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2010, č. j. S-MHMP 1002504b/2009.

Městský soud v napadeném usnesení v prvé řadě poukázal na ustanovení § 36 odst. 3 a § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“) a na nevěrohodnost žalobcova tvrzení, že nemá vůbec žádné příjmy a prostředky, z nichž by zajišťoval základní životní potřeby. Dále vycházel i ze zjevné neúspěšnosti žaloby, kterou bylo napadeno rozhodnutí žalovaného o námitce podjatosti, tedy úkon vyloučený ze soudního přezkumu podle § 70 písm. c) s. ř. s.

Stěžovatel proti tomu v obtížně přehledné kasační stížnosti obsahující řadu osobních invektiv uplatňuje kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s. Rozhodnutí považuje za nezákonné pro vydání osobami strojícími proti němu vražedné úklady, přičemž řízení neprobíhalo řádně a nebyly správně posouzeny podmínky nouze a nutnosti ustanovení právního zástupce; cílem soudu byla snaha o neprojednání žaloby. Vady řízení spočívaly ve zmatečnosti a neschopnosti sestavit senát k řádnému rozhodnutí a v porušení trestního řádu.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s, pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). Přes problematickou formulaci důvodů kasační stížnosti z ní lze seznat důvody odpovídají označeným ustanovením § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje proti usnesení, jímž nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků a zamítnuta žádost o ustanovení právního zástupce, byla kasační stížnost projednána, aniž byla splněna poplatková povinnosti a aniž byl stěžovatel zastoupen.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel především poukazuje na nepřezkoumatelnost usnesení městského soudu a vady řízení. Jak Nejvyšší správní soud již vyslovil v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS, za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Obdobně se Nejvyšší správní soud vyslovil i v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publikovaném pod č. 244/2004 Sb. NSS či v rozsudku ze dne 12. 12. 2003, č. j. 2 Ads 33/2003 - 78, publikovaném pod č. 523/2005 Sb. NSS.

Takovými vadami ovšem usnesení městského soudu netrpí, je z něho jednoznačně patrno, jak soud o žádostech stěžovatele rozhodl a závěry soudu jsou řádně a dostatečně odůvodněny.

Vady řízení stěžovatel blíže nespecifikoval a za důvodnou nelze označit námitku porušení trestního řádu. O žádostech bylo rozhodováno podle soudního řádu správního a řízení o nich je součástí řízení o věci hlavní. Tato řízení nestojí na obsáhlém dokazování, soud vychází zejména z hodnověrného tvrzení žadatele a ze skutečností zřejmých mu z obsahu spisu. V daném případě soud opatřil prohlášení žadatele o jeho majetkových a výdělkových poměrech a tento postup odpovídá zákonu.

Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodnou námitku nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení a ani v postupu soudu neshledal vadu, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí; důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) naplněn nebyl.

Pokud jde o zákonnost rozhodnutí, je třeba pojednat o obou výrocích napadeného usnesení samostatně.

Podle § 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) se soudní poplatky vybírají za řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků, který je uveden v příloze k tomuto zákonu. Zákon o soudních poplatcích vychází z předpokladu, že za soudní řízení se poplatky v zásadě platí, a to ve výši stanovené sazebníkem. Osvobození od soudních poplatků pak je výjimkou z tohoto pravidla a zákon o soudních poplatcích ji vztahuje buď k určitým typům řízení – věcné osvobození (§ 11 odst. 1) nebo k určitým osobám – osobní osvobození (§ 11 odst. 2).

Procesní předpisy pak umožňují soudu přiznat v určité míře osvobození nad rámec výslovného zákonného osvobození, a to v zájmu zachování přístupu k soudu i těm osobám, které by povinnost zaplacení soudního poplatku z něho vyloučila, neboť tím by bylo porušeno jedno ze základních práv zakotvených v čl. 36 odst. 1 Listiny (srovnej nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 289/03, dostupný na http://nalus.usoud.cz). Možnost individuálního posouzení a osvobození od soudních poplatků však je limitována určitými, byť obecnými, podmínkami stanovenými v daných procesních předpisech. Pro daný případ je rozhodný soudní řád správní.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. může být osvobozen od soudních poplatků účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

Stěžovatel v „Potvrzení o osobních majetkových a výdělkových poměrech“ uvedl, že není v pracovním poměru a nemá příjmy ani z podnikání či jiné činnosti, nepobírá žádný důchod ani sociální či jiné dávky, nemá příjem z jiných zdrojů a nemá žádný majetek, pouze dluhy; připojil potvrzení o tom, že je evidován jako uchazeč o zaměstnání, jemuž již není poskytována podpora v nezaměstnanosti.

Městskému soudu je třeba přisvědčit v závěru, že prohlášení, z něhož plyne, že žadatel nemá žádné prostředky, z nichž by uspokojoval své základní životní potřeby, není věrohodné. Správně městský soud odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88 (publikováno pod č. 1962/2010 Sb. NSS); zde byl vysloven názor, že při rozhodování o osvobození od soudních poplatků stíhá důkazní břemeno žadatele.

Mimo to je důvodný i závěr městského soudu, že stěžovatel podal žalobu proti úkonu, který není rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s., ale úkonem z přezkumu soudu vyloučeným podle § 70 písm. c) s. ř. s. Tato zjevná nemožnost úspěchu ve sporu je důvodem k nepřiznání osvobození od soudních poplatků i v případě, že by žadatel skutečně řádně doložil nedostatek prostředků. Osvobození od soudních poplatků má totiž

zajistit možnost soudní ochrany tam, kde podle zákona její poskytnutí vůbec přichází v úvahu; zde tomu tak není.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. lze ustanovit zástupce, jímž může být i advokát, navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv.

Pro ustanovení zástupce je tedy rozhodné splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků; ty splněny nebyly. Potřeba ustanovení zástupce k ochraně práv sama o sobě nestačí, navíc i ta je oslabena zjevnou neúspěšností podaného návrhu.

Není tedy naplněna ani kasační námitka podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť právní posouzení podmínek pro osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení zástupce odpovídá zákonu. Městskému soudu nelze přičítat neschopnost sestavit senát ani nepodložený záměr nezabývat se podanou žalobou; stěžovateli nic nebrání, aby v řízení pokračoval, ovšem nemůže tak činit na náklady státu.

Kasační stížnost proto byla podle § 110 odst. 1 s. ř. s. věty první před středníkem jako nedůvodná zamítnuta.

Stěžovatel podle § 60 odst. 1, § 120 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení; úspěšnému žalovanému náhrada nákladů nebyla přiznána, neboť mu v tomto kasačním řízení žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu